

Tillsammans utvecklar vi landsbygden!

Vad är LEADER?

Leader* är ett EU initiativ och en del av Sveriges Landsbygdsprogram. Målet är att stödja en hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling på landsbygden.

Leader är en metod där människor och aktörer från olika delar av samhället samarbetar för att utveckla sin hembygd. Lokalt engagemang och innovativa idéer får möjlighet att utvecklas för att skapa en levande och attraktiv landsbygd.

Har du en idé som kan utveckla landsbygden? Då kan du få stöd för att förverkliga den genom Leader. Styrelsen (även kallad Local Action Group, LAG) i din lokala Leader-förening beslutar om stöd. Varje förening verkar inom ett område som kan sträcka sig över flera kommuner.

Skåne är indelat i åtta Leaderområden. Varje område har tagit fram en utvecklingsstrategi som bygger på de lokala förutsättningarna och behoven. Utvecklingsstrategin styr vilka idéer som kan få projektstöd. På sidan 7 hittar du mer information om den lokala utvecklingsstrategin.

Leader bygger på samarbete. Inom ett projekt kan man därför samarbeta mellan olika Leaderområden i och utanför Sverige.

* **Fotnot:** Leader är en fransk förkortning av *Liasons Entre Actions de Développement l'Économie Rurale* som står för "samverkande åtgärder för utveckling av landsbygden".

Vad innebär Leadermetoden?

Leader är inte bara ett stöd utan också en arbetsmetod. Leadermetoden bygger på följande nyckelord:

- **Underifrånperspektiv**

Underifrånperspektivet innebär att de som berörs av ett projekt också är de som efterfrågar det. Projekt som kommer underifrån säkerställer att pengarna går till något som verkligen gör nytta.

- **Samarbete**

Leaderprojekt kännetecknas av att de sker i samarbete mellan olika aktörer – ju bredare samarbetsbas desto mer ”Leader”. Samarbetet får gärna vara gränsöverskridande och kan sträcka sig över olika branscher, samhällssektorer, kommuner och länder.

- **Innovativt**

Leaderprojekt är innovativa. Det innebär att de i något avseende är nytänkande. Det kan vara ett nytt angreppssätt för att organisera, lösa problem och möta behov. Det kan också vara en helt ny produkt, en ny metod, en ny process eller en ny organisation.

- **Hållbart**

Ett hållbart projekt skapar ett bestående värde eller verksamhet som finns kvar även efter projekttidens slut.

- **Partnerskap**

Leader bygger på ”trepartnerskapet”. Det innebär att den ideella, privata och offentliga sektorn samarbetar för att tillsammans åstadkomma utveckling. Leaderföreningens styrelse, LAG, har en jämlik representation från dessa tre parter. Trepartnerskapet eftersträvas också på projektnivå.

Vad är ett Leaderprojekt?

Ett projekt är en verksamhet som är begränsad i tid, omfattning och kostnad samt har tydliga mål som kan utvärderas och mätas. Kostnader ska vara tydligt kopplade till projektets aktiviteter. Ett projekt bör ligga utanför ordinarie verksamhet och syfta mer till utveckling än bevarande.

Ett Leaderprojekt är ett projekt som bygger på Leadermetoden och är förankrat i den lokala utvecklingsstrategin.

I ett Leaderprojekt krävs det medfinansiering på minst 30 % av projektbudgeten från en privat eller ideell finansiär. Det kan vara i form av pengar eller ideella resurser. Ideella resurser är insatser som arbetskraft, utrustning eller lokaler som projektet får utnyttja utan att behöva betala för det.

Projektet beskrivs i en projektplan som är underlag för Leaders styrelse när de fattar beslut om projektstöd och ska berättiga projektets kostnader. Projektplanen är den viktigaste delen i ansökan och kräver en del arbete. Till hjälp finns en projektplansguide samt personalen på Leaderkontoret.

Foto: Magnus Färjhage

Foto: Anders Egge

Foto: Heloise Pierre

Några exempel på lyckade Leaderprojekt

Wislon Ramkvilla

För några år sedan var Ramkvilla en by med 450 invånare och få arbetstillfällen. Genom Leaderprojektet Ramkvilla Wislon inledde sockenrådet ett samarbete med företag och föreningar i bygden. Resultatet av Wislon Ramkvilla blev nystartade företag som hotell, spa, bensinstation, jordgubbsodling, crosscartbana och golfklubb. Vägar och skyltning i bygden har också förbättrats. Vidare har en gemensam hemsida skapats och besöksstatistiken pekar uppåt. Hela projektet genererade 11 nya företag och 30 nya arbetstillfällen. Projektet är ett exempel på samarbete och kreativitet som lyfter en hel bygd.

Kalvdans

Råmjölk är en restprodukt i kalvskötseln som inte tas emot av mejerierna eller går att sälja. Lösningen blev att börja producera Kalvdans som är en klassisk efterrätt där råmjölk är en av ingredienserna. Processen startades av tre gårdar och har idag växt till att omfatta 22 lokala mjölkbönder, krögare, transportörer och livsmedelshandeln. Nya arbetstillfällen har genererats, omställningen har ökat och lokala resurser tas tillvara. Projektet är ett exempel på en produktutveckling som gynnar hela bygden.

Popkollo

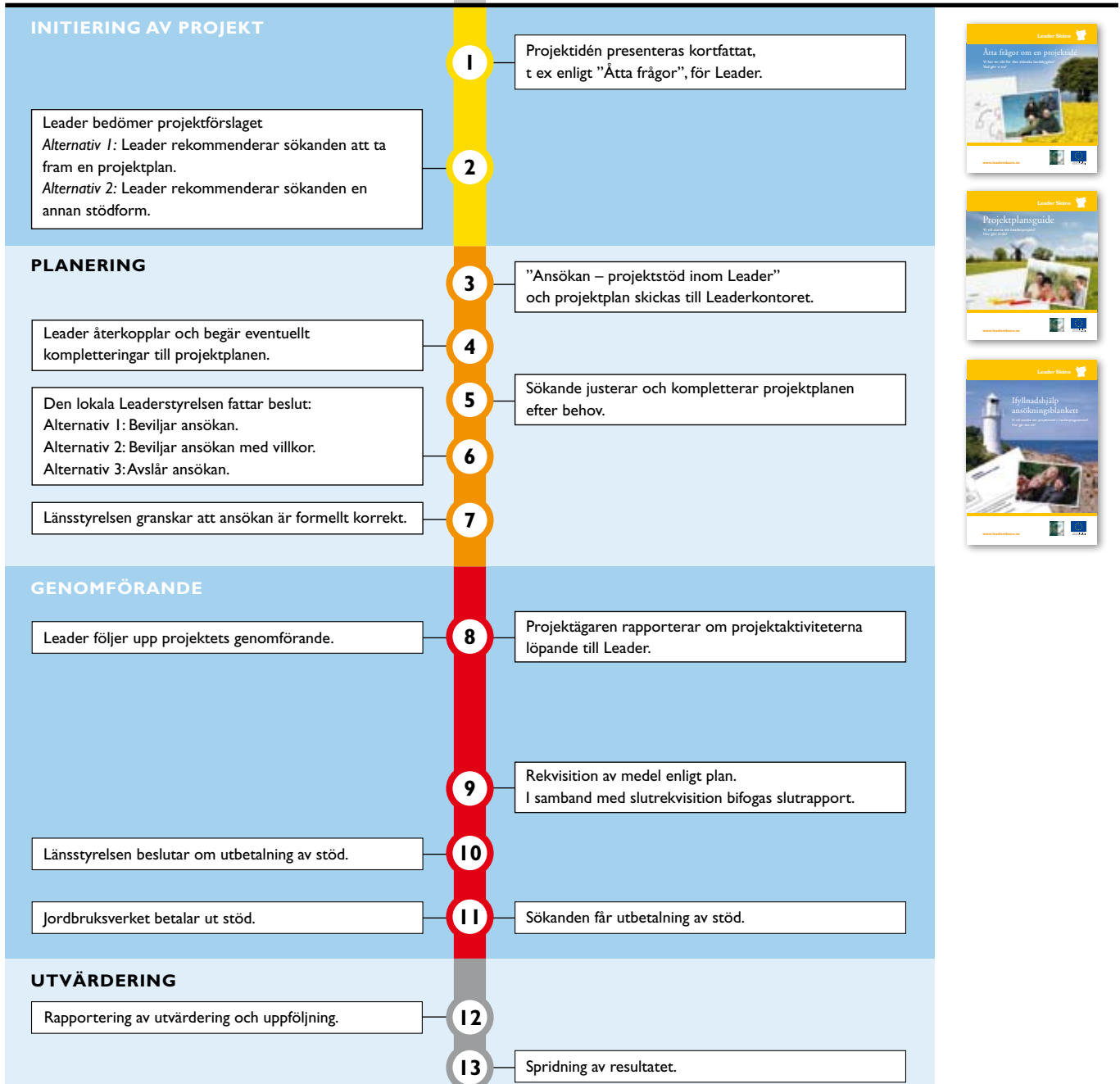
Popkollo är ett musikläger för unga tjejer där de får spela musik och träffa likasinnade. Popkollo startade 2003 med hjälp av Leaderstöd i form av ett 10-dagars musikläger i Hultsfred. Idag finns kollo på sammanlagt sju ställen runt om i Sverige. Projektet syftar till att motverka stereotypa könsroller i popmusiken och träna ungas entreprenörskap.

Så här ser förloppet ut för projektstöd inom Leader

LEADER

Sökande

Hjälp till sökande

Leader Ystad-Österlenregionen

Leader Ystad-Österlenregionens utvecklingsstrategi uppmuntrar gränsöverskridande samarbetsprojekt som bidrar till att utveckla regionen inom ett eller helst flera av följande inriktningar:

- **Den företagsamma Ystad-Österlenregionen**, syftar till att stärka entreprenörer, öka företagsamheten, öka kompetensen kring företagande samt höja den generella kompetensnivån i regionen.
- **Den hållbara Ystad-Österlenregionen**, vill uppmuntra hållbar utveckling och kretsloppstänkande. Det rör energieffektivitet, förvaltande av vårt natur- och kulturlandskap och ett hållbart brukande av jorden.
- **Den kreativa och aktiva Ystad-Österlenregionen**, avser ta vara på regionens tradition av kreativitet och skapande. Insatser uppmuntras för att utveckla kulturlivets olika dimensioner, skapa mötesplatser och stärka byarna.
- **Den välkomnande Ystad-Österlenregionen**, handlar om att fortsätta utveckla regionen som ett attraktivt besöksmål, med ökad tillgänglighet och förlängd besöks-säsong. Det kan ske genom produktutveckling, höjning av kunskapsnivån och förbättrad marknadsföring.
- **Den närande Ystad-Österlenregionen**, innehåller satsningar på att utveckla den småskaliga lokala livsmedelsproduktionen och upplevelsen av mat, utveckla primärproduktionen och hitta nya marknader. Här finns insatser för att stärka hälsan och livskvaliteten.

Leader Skåne

- Skåne Nordväst Södra
- Skåne Nordväst Norra
- MittSkåne
- Lag PH
- Skånes Ess
- Lundaland
- Söderslätt
- Ystad-Österlenregionen

Layout: Fredrik Collin Foto: Jenny Kormacher

Detta material har delvis finansierats med EU-medel

www.leaderskane.se